

Győri Járásbíróság
0801-51.Vh.463/2023/4.



ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: III / 0 1 3 1 9 - 0 / 2023		
Érkezett: 2023 JÚN 2 0.		
Érkezés módja		
☐ POSTÁN	☒ @	☐ EGYÉB:
Példány: 1	Melléklet: 4	Kezelőiroda: <i>eli</i>

A bíróság a [REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED] ellen folyamatban lévő végrehajtási ügyében
meghozta az alábbi

VÉGZÉST:

A bíróság a végrehajtási lap visszavonása kérdésében folyamatban lévő eljárást felfüggeszti és az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezi annak megállapítása iránt, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 4:207. §-ának második mondata, azaz a „A bíróság ítéletében úgy rendelkezhet, hogy a tartásdíj évente, a következő év január 1. napjától a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett éves fogyasztói árindex növekedésének mértékével – külön intézkedés nélkül – módosul” szövegrész alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése, valamint a jelen eljárásban való alkalmazásának kizárása iránt.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

INDOKOLÁS

Az ügyben irányadó tényállás:

A végrehajtást kérő, mint felperes és az adós, mint alperes között per volt folyamatban házasság felbontása iránt a Győri Járásbíróság előtt, P.20.136/2021/10. számon. A bíróság a 2021. szeptember 21. napján kelt és 2021. november 30. napján jogerőre emelkedett, P.20.136/2021/10. számú ítéletével a felek házasságát felbontotta és – egyebek mellett – kötelezte az adóst, hogy a 2018. február 11. napján született [REDACTED] utónevű gyermeke tartására, 2020. augusztus 1. napjától kezdődően fizessen meg a végrehajtást kérő részére, havi 60.000.- Ft határozott összegű gyermektartásdíjat. Egyúttal úgy rendelkezett, hogy a gyermektartásdíj 2022. január 1. napjától kezdődően és az azt követő minden évben, évente a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett éves fogyasztói árindex növekedésének mértékével – külön intézkedés nélkül – módosul.

A végrehajtást kérő kérelmére a Győri Járásbíróság 2022. január 20. napján, 0801-51.Vh.5/2022. számon végrehajtási lapot állított ki – a fenti ítélet alapján – az adóssal szemben, a 2020. augusztus 1. napjától 2021. december hónapjáig keletkezett, összesen 1.020.000.- Ft gyermektartásdíj-hátralék és 2022. január hónaptól kezdődően a folyamatos, havi 60.000.- Ft összegű gyermektartásdíj végrehajtása iránt. Az eljárás jelenleg [REDACTED] előtt van folyamatban, 105.V.0059/2022/41. számon.

A végrehajtást kérő kérelmére a Győri Járásbíróság 2023. március 23. napján, 0801-51.Vh.463/2023. számon végrehajtási lapot állított ki – ugyancsak a fenti ítélet alapján – az adóssal szemben, az adósnak 2022. január 1. napjától kezdődően fennálló hátraléka vonatkozásában figyelemmel arra, hogy az ítélet rendelkezése alapján a gyermektartásdíj összege évente minden további intézkedés nélkül módosult a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett éves fogyasztói árindex emelkedésének megfelelő mértékben. Mivel az adós munkáltatója csak a 60.000.- Ft összeg levonása iránt intézkedett, így az adósnak további hátraléka keletkezett. A végrehajtási eljárás jelenleg [REDACTED] előtt, 105.V.0313/2023. számon van folyamatban.

A végrehajtási lap visszavonása és kiegészítése iránti kérelem:

A végrehajtó a bírósághoz érkezett beadványában kérte a 0801-51.Vh.463/2023. számon kiállított végrehajtási lap visszavonását és a 0801-51.Vh.5/2022. számon kiállított végrehajtási lap kiegészítését.

Arra hivatkozott, hogy gyermektartásdíj behajtására indult végrehajtási eljárásban két ügy nem lehet folyamatban, így az utóbb kiállított végrehajtási lapot vissza kell vonni, és annak tartalmával a korábban kiállított végrehajtási lapot ki kell egészíteni.

Az alkalmazandó jogszabályok:

A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 18. § (1) bekezdésének értelmében minden ügyben rendszerint egy végrehajtási lapot kell kiállítani.

A Vht. 18. § (2) bekezdése alapján több végrehajtási lapot kell kiállítani, ha

- a) a követelés több végrehajtást kérőt illet meg, és a követelésnek az egyes végrehajtást kérőkre eső része a végrehajtandó határozatban pontosan meg van jelölve, vagy
- b) a követelés több adóssal szemben áll fenn,
- c) a követelés meghatározott cselekmény végrehajtása mellett pénzkövetelés végrehajtására is irányul.

A Vht. 211. § (1) bekezdése szerint, ha a bíróság a végrehajtási lapot a törvény megsértésével állította ki, a végrehajtási lapot vissza kell vonni.

A Vht. 212. § (1) bekezdése alapján a végrehajtást elrendelő bíróság a végrehajtási lap visszavonását, illetőleg a végrehajtási záradék törlését bármelyik fél kérelmére, a végrehajtó jelentése alapján vagy saját kezdeményezéséből végzéssel bármikor elrendelheti.

A Vht. 224. § (1) bekezdésének értelmében a végrehajtható okiratok és a végrehajtás során hozott bírósági határozatok kijavítására és kiegészítésére, a fellebbezés és más jogorvoslatok előterjesztésének határidejére, a határidők elmulasztása miatt benyújtható igazolásra, valamint

általában a jogorvoslatokkal összefüggő egyéb eljárási kérdésekre a Pp. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

A Polgári Perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 355. § (1) bekezdése szerint a bíróság az ítéletet kérelemre kiegészítheti, ha abban nem határozott valamely kereseti kérelemről vagy annak valamely része felől, továbbá – habár annak helye lett volna – a perköltség viseléséről vagy az ítélet előzetes végrehajthatósága felől.

A Pp. 355. § (2) bekezdése alapján, ha a bíróság az ítéletben nem rendelkezett olyan kérdésről, amelyről a rendelkezés jogszabály értelmében hivatalból kötelező, a mulasztást a hiányosság észlelését követően haladéktalanul pótolja. Az ítélet kiegészítésének hivatalból van helye akkor is, ha a 365. § (2) bekezdés c) és d) pontjában meghatározott végzés elleni fellebbezés elbírálása tárgyában hozott döntés következtében az szükséges.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:207. §-ának értelmében a tartásdíjat határozott összegben kell meghatározni. A bíróság ítéletében úgy rendelkezhet, hogy a tartásdíj évente, a következő év január 1. napjától a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett éves fogyasztói árindex növekedésének mértékével – külön intézkedés nélkül – módosul.

Az indítvány:

A bíróság a Ptk. 4:207. § második mondatának alaptörvény-ellenességét észlelte, ezért az eljárását a Vht. 9. §-a folytán alkalmazandó Pp. 126.§ b) pontja alapján felfüggesztett, és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 25.§ (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezte az érintett szövegrész megsemmisítése és az alkalmazásának jelen ügyben való kizárása iránt.

Az alaptörvény-ellenesség:

1. A gyermektartásdíj „valorizációja”, azaz a Ptk. 4: 207.§-a vonatkozásában:

A Ptk. 4:207. §-hoz fűzött indokolás szerint:

„A törvény az említetteket értékelve elveti a tartásdíj százalékos megállapításának lehetőségét, de a tartásdíj automatikus emelkedésére lehetőséget kíván biztosítani. Ezért kimondja, hogy a tartásdíjat határozott összegben kell megállapítani, de a bíróság, ha indokoltnak tartja, úgy rendelkezhet, hogy a tartásdíj évente indexálásra kerül: a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett éves fogyasztói árindex mértékével a következő év első napjától - külön intézkedés nélkül - módosul. Az indexálás alapvető feltétele, hogy annak aránya hivatalosan, mindenki számára hozzáférhetően közzé legyen téve és az végrehajtható is legyen. A fogyasztói árindex emelkedése egyértelmű képet mutat arról, hogy a jogosult kiadásai, indokolt szükségletei növekednek.”

Ehhez képest a Kúria joggyakorlat elemző csoportja által a rokонтartás szabályaival kapcsolatos ítélkezési gyakorlatról összeállított, 2017.El.II.JGY.P.1. számú összefoglaló vélemény szerint:

„Az Igazságügyi Minisztérium szakértőinek a KSH-val egyeztetett véleményéből azonban kiderül, hogy a fenti jogszabályi rendelkezés nem pontos. Egyrészt a KSH kétféle éves fogyasztói árindexet tesz közzé, az egyik éves (az adott hónappal bezárólag az előző egy évben bekövetkezett árváltozásokat mutató), a másik az éves átlagos fogyasztói árindex, amely 12 hónapra átlagoltan tartalmazza a fogyasztói árak változását (ez utóbbiból derül tehát ki, hogy mennyit emelkedtek az árak az előző naptári év szintjén, pl. 2015-ben, 2016-ban). Nyilvánvaló, hogy a tartásdíj éves összegének emelkedésénél csak ez utóbbi használható. Másrészt az éves átlagos fogyasztói árindexet a KSH a következő év január 15-éig teszi közzé, az automatikus emelkedést tehát bajosan lehet január 1-jével elrendelni, ez a gyakorlatban csak február 1-től alkalmazható.” (24. oldal, 4. pont)

Szintén a joggyakorlat elemző csoport összefoglaló véleménye rögzíti azt is, hogy a fenti probléma miatt a törvényszöveg pontosítása már felmerült, azonban erre nem került sor, de a joggyakorlat elemző csoport ezt indokoltnak tartaná.

A gyakorlatban ebből következően van olyan álláspont, amely a törvényszövegnek megfelelő ítéleti – vagy a felek egyezségében rögzített – erre vonatkozó rendelkezést nem tartja végrehajthatónak, ezért az erre irányuló végrehajtási kérelmet elutasítja (a végrehajtási lap kiállítását megtagadja). Van ugyanakkor olyan álláspont is, amely függetlenül attól, hogy az „átlagos” szó nem jelenik meg, ennek alkalmazását tekinti irányadónak és nem foglalkozik az időbeli (a január 1-je és 15-e közötti időtartamból eredő) eltolódás problémájával.

Az eltelt időben a viszonylagosan alacsony éves átlagos fogyasztói árindex emelkedésre figyelemmel a szabály gyakorlati alkalmazására elég ritkán került sor, azonban az elmúlt néhány évben az infláció mértéke a többszörösére emelkedett, így egyre gyakoribb a felek részéről az ennek alkalmazására irányuló igény, illetve a végrehajtás során az emelés tényleges végrehajtása.

További problémát jelent, hogy jogszabály nem tartalmaz kötelező előírást a KSH részére a jogszabályban megjelölt fogyasztói árindex emelkedés mértékének közzétételére vonatkozóan. Ebből következően tehát nincs jogszabályban rögzített előírás arra nézve, hogy a KSH milyen árindexet, milyen tartalommal, illetve milyen időpontban köteles közzétenni. Ebből következően a Ptk. vonatkozó rendelkezésének tartalmát nem jogszabály, hanem a KSH Elnökének döntése tölti meg tartalommal (vagy éppen üresíti ki), ami szintén a jogbiztonság sérelmét jelenti.

A bíróság álláspontja szerint a törvényszöveg ismertetett pontatlanság olyan mértékű, amely jogértelmezéssel nem oldható fel, a jogbiztonság sérelmét jelenti, ezért a norma alaptörvény-ellenes.

2. A Vht. 18. § (2) bekezdése és a Ptk. 4: 207.§-a vonatkozásában:

A Vht. 18.§-ához fűzött indokolás szerint:

„A Javaslatnak az a rendelkezése, amely szerint minden ügyben rendszerint egy végrehajtási lapot kell kiállítani, a végrehajtási eljárás összpontosításának (koncentrálásának) elvét kívánja szolgálni. Azt a célt tartja szem előtt, hogy az adós ellen ne lehessen egyidejűleg különböző végrehajtók útján a legkülönbözőbb vagyontárgyaira ugyanazon követelés behajtása érdekében végrehajtást vezetni. A Javaslat ui. egyrészt csak a követelés behajtásához szükséges mértékig engedi meg az adós vagyontárgyainak lefoglalását, másrészt a különböző vagyontárgyak jellegére figyelemmel értékesítésük tekintetében bizonyos sorrendet is megállapít. Ezért a kettős (többes) végrehajtás megelőzése érdekében indokolt az említett rendelkezés.

Ugyanabban a végrehajtási ügyben több végrehajtási lapot kell azonban kiállítani, ha a követelés több végrehajtást kérőt illet meg, és a követelésnek az egyes végrehajtást kérőkre eső része a végrehajtandó határozatban pontosan meg van jelölve, vagy ha a követelés több adóssal szemben áll fenn.”

A Legfelsőbb Bíróság ezzel kapcsolatban azonban olyan gyakorlatot alakított ki, amely a „minden ügyben rendszerint egy végrehajtási lapot kell kiállítani” elv alóli kivételeket a Vht. 18. § (2) bekezdésének nyelvtani értelmezésénél tágabb körben engedte érvényesülni (lásd erről a BH2002. 190. és a BH2002. 191. számon közzétett eseti döntéseket, valamint Ujlaki Tamás, In: Lukács Tamás, Martonovics Bernadett, Schadl György (szerk.): Nagykommentár a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvényhez).

A probléma jelen ügyben a Ptk. 4:207. §-val kapcsolatban úgy merül fel, hogy mivel a jogalkotó a Ptk-ban, illetve a Vht-ban sem szabályozta azt, hogy a tartásdíj automatikus emelkedésére vonatkozó igény, illetve az ítéletben, vagy egyezségben az erről szóló rendelkezés önálló igény-e, így nem lehet tudni, hogy ez önálló végrehajtási kérelem tárgyát képezheti-e. Amennyiben nem, úgy jelen ügyben a második végrehajtási lap visszavonásának és az eredeti végrehajtási lap kiegészítésének van helye. Amennyiben pedig igen, akkor a végrehajtó kérelmét el kell utasítani.

Ez a kérdés is olyan, amely a hatályos törvényszöveg alapján nem dönthető el, ami a jogbiztonság sérelmét jelenti, ezért a norma alaptörvény-ellenes.

3. Az Alaptörvény sérelme:

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének értelmében Magyarország független, demokratikus jogállam.

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata jogállamiság követelménye részének tekinti a jogbiztonság követelményét, amelynek tartalma az alábbiakban foglalható össze:

„Az Alkotmánybíróság legutóbb a 34/2014. (XI. 14.) AB határozatában erősítette meg gyakorlatát arra vonatkozóan, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság egyik feltétlen ismérve a jogbiztonság. A jogbiztonság pedig az államtól, és elsősorban a jogalkotótól azt várja el, hogy a jog egésze, egyes részterületei és egyes szabályai is világosak, egyértelműek és a norma címzettjei számára is értelmezhetők és követhetők legyenek (Indokolás [116], [120]). A

jogalanyoknak tényleges lehetőséget kell biztosítani arra, hogy magatartásukat a jog előírásaihoz igazíthassák [25/1992. (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992, 131, 132]. Ehhez pedig az szükséges, hogy a jogszabály szövege a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat hordozzon [26/1992. (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992, 135, 142]. Az Alkotmánybíróság értelmezésében megállapítható továbbá a jogbiztonság sérelme, ha a szabályban rejlő belső ellentmondás a jogalkalmazás során szükséges értelmezéssel nem kiküszöbölhető [1/1999. (II. 24.) AB határozat, ABH 1999, 25, 46]. A jogbiztonság sérelmét jelentheti továbbá az is, ha a normaszöveg ugyan érthető, de végrehajthatatlan [10/2001. (II. 12.) AB határozat, ABH 2001, 123, 147].” (20/2020. (VIII. 4.) AB határozat, [67])

A bíróság álláspontja szerint a fentiekben kifejtett szabályozási pontatlanság olyan mértékű, amely miatt az érintett normák nem kellőképpen világosak, egyértelműek és az ebből eredő ellentmondások jogértelmezéssel nem kiküszöbölhetők. Ebből következően indokolt az alaptörvény-ellenességnek az Alkotmánybíróság általi vizsgálata.

A fentiekre tekintettel a bíróság az előtte folyamatban lévő eljárást felfüggesztette és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 25.§ (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezte.

Győr, 2023. június 14.

dr. Zsilavec Veronika s.k.
bíróági titkár

A kiadmány hitelül:

kiadó

